

Raportti Jäteveden ohjuoksutuksesta Malisjokeen Nahkimonrannan jätevedenpumppaamolta

Kuvaus tapahtumasta

Nivalan Vesihuolto Oy:n Nahkimonrannan jätevesipumppaamon ohjautomaatio vikaantui torstaiamuna 1.6.2023. Vikaa korjattiin toistuvasti torstai - lauantai välisenä aikana. Pumput saatiin aina välillä toimimaan normaalisti.

Lauantaina 3.6. vikatilanne meni niin pahaksi, että pumppaamolla jouduttiin turvautumaan ohjuoksutukseen. Maanantaina 5.6. noin puolenpäivän aikaan tilanne saatiin palautettua normaaliksi.

Perimmäinen syy vikatilanteeseen on oletettavasti siirto pumppujen ohjauksjärjestelmästä toiseen, joka siirtotyö oli tuona aikana meneillään. Pumppujen pinnanohjaus pumppaamon jätevesikaivosta ei toiminut normaalisti, vaan kaivon pinta meni toistuvasti liian alas, jolloin pumppujen imuputket saivat ilmaa ja syntyi kavitaatiotilanne. Lisäksi pumput imivät kaivon pohjalta hiekkaa ja muuta jäteveden mukana tullutta kiintoainetta, joka aiheutti muita ongelmia pumppausprosessissa. Maanantaina avuksi saatiin automaatioasentaja. Hänen asiantuntemuksensa sekä useiden muiden vesiyhtiön henkilöstön toimenpiteiden johdosta pumppaamo saatiin takaisin toimintaan.

Tämän hetken arvio on, että jätevettä ohjuoksutettiin Malisjokeen noin 2 200 m³. Tämä tieto perustuu Vesikolmiolta saatuun edellisen viikon mitattuihin jätevesimääriin.

Tapahtuneesta ohjuoksutuksesta lähetettiin sähköpostitse tieto maanantaina 5.6. Pohjois-Suomen ELY-keskukselle. Torstaina 9.6. ELY-keskukselta saadun toimintaohjeen perusteella tapahtuneesta kirjoitettiin virallinen raportti. Raportti toimitettiin ELY-keskukselle ja Ympäristösihteerille perjantaina 10.6.

Hallituksen puheenjohtaja sai tiedon asiasta 19.6. Yhtiön hallitus 20.6.

Ohjuoksutuksen vaikutukset

Vesistöön lasketut jätevedet aiheuttivat väestössä aiheellista huolta ympäristön, kalastus- ja uimavesien laadun heikkenemisen johdosta. Malisjoessa oli näkyviä merkkejä jätevedestä. Pidisjärven uimaveden säännöllisessä laaduntarkkailussa todettiin uimaveden laatu normaaliksi 5.6. otetun näytteen perusteella. Malisjoen alapuolisen vesistöosan epävirallisilta uimarannoilta ei ollut käytettävissä vastaavia näytteitä.

Epäkohdat poikkeustilanteen hoitamisessa

Tilanteessa ei ollut varauduttu tällaiseen poikkeustilanteeseen, että viikonlopun aikaan olisi ollut ulkopuolisista apua saatavilla, joka olisi mahdollisesti voinut ongelmatilanteen ratkaista. Viestintä epäonnistui. Tilanteen vakavuus olisi pitänyt ymmärtää heti ja viestiä siitä kuntalaisille, ympäristöviranomaiselle, terveysviranomaiselle sekä Nivalan kaupungille.

Korjaavat jatkotoimenpiteet

Nivalan Vesihuolto Oy:n valmiussuunnitelmaa täydennetään sisältämään myös viemälaitoksen riskienhallintaa. Riskienhallinnassa kartoitetaan viemärlaitoksen mahdolliset riskit ja niiden vakavuus sekä pyritään ennaltaehkäisemään niitä. Yhtiön riskienhallinnassa hyväksytään ohjuoksutuksen mahdollisuus estämään viemäreiden tulviminen kiinteistöihin poikkeustilanteissa.

Nahkimonrannan pumppaamon ennakoivaa huoltoa lisätään ja varmistetaan henkilöstön osaaminen kaikissa mahdollisissa ongelmatilanteiden hoidossa. Ohijuoksutustilanteen estämiseksi kartoitetaan loka-autojen tai vastaavan kaluston käyttö jäteveden ajamiseksi jäteveden puhdistamolle.

Viestintää ja tiedottamista tulee parantaa ja kynnystä poikkeustilanteiden ilmoittamiseen eri tahoille lasketaan huomattavasti. Vesi-yhtiössä tehdään viestinnästä ja tiedottamisesta ohjeistus, jonka hallitus hyväksyy.

28.6.2023

Nivalan Vesihuolto Oy

Hallitus